

Sygn. akt I PK 186/18

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z powództwa M. N.
przeciwko M. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w T.
o wynagrodzenie za pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 lipca 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 12 kwietnia 2018 r., sygn. akt IX Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację pozwanej M. Spółki z o.o. w T. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 30 listopada 2017 r., którym zasądzono od spółki na rzecz powoda M. N. kwoty po 4.728 zł miesięcznie za grudzień 2015 r. i od stycznia do lipca 2016 r. z odsetkami tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania u strony pozwanej bez pracy. Podstawę faktyczną i uzasadnienie roszczeń powoda stanowiło ustalenie, że został przejęty przez stronę pozwaną jako pracownik Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr (...) w T. w dniu 1 czerwca 2012 r., w czasie gdy korzystał z

urlopu bezpłatnego w związku z wyborem na funkcję związkową i nawiązaniem z tego tytułu stosunku pracy z Zarządem Regionu (...) Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy w T..

Urlop bezpłatny był udzielony od dnia 11 czerwca 2012 r. do upływu kadencji, tj. do dnia 31 stycznia 2013 r., a następnie niewątpliwie do dnia 31 grudnia 2018 r. W związku decyzją powoda Zarząd Regionu (...) OZZL, w którym powód nadal pełnił z wyboru funkcję kierownika Biura, podjął uchwałę o skróceniu urlopu bezpłatnego do dnia 4 grudnia 2015 r., a powód, który tego dnia stawiał się do pracy u strony pozwanej, nie został do niej dopuszczony.

Podstawą prawną rozstrzygnięcia był art. 74 k.p. w związku z art. 25 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234) i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1996 r. w sprawie trybu udzielania urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w związkach zawodowych i zwolnień od pracy przysługujących pracownikom w czasie urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy (Dz.U. Nr 71, poz. 336).

Sąd drugiej instancji rozważał możliwość dysponowania przez pracownika prawem do urlopu udzielanego na wniosek właściwego organu związku zawodowego, którego stanowisko ma dla pracodawcy charakter wiążący, i stwierdził, że możliwość skorzystania z urlopu bezpłatnego jest przywilejem pracownika, z którego może zrezygnować i wyrazić gotowość do pracy, gdy zadania związkowe są do pogodzenia z pracą u podstawowego pracodawcy. Powód pozostawał w gotowości do pracy u strony pozwanej od dnia 4 grudnia 2015 r., za co przysługuje mu wynagrodzenia na podstawie art. 81 § 1 k.p.

Skarga kasacyjna strony pozwanej została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. § 1 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1996 r. w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 1² ustawy o związkach zawodowych, przez przyjęcie, że pracownikowi przysługuje prawo do rezygnacji z urlopu bezpłatnego w jego trakcie, art. 81 § 1 k.p. przez nieuprawnione przyjęcie, że powód pozostawał w gotowości do świadczenia pracy, oraz że w skład wynagrodzenia postojowego wchodzi 20% dodatek stażowy. Skarżący zarzucił obrazę przepisów postępowania - art. 378 § 1 oraz art. 382 w związku z art. 328 § 2 i 391 § 1 k.p.c. polegającą na

nierozpoznaniu istoty sprawy na skutek pominięcia części zarzutów i wniosków apelacji strony pozwanej i nieustosunkowania się w uzasadnieniu wyroku do podstaw rozstrzygnięcia oraz do części zarzutów dotyczących czynienia przez powoda użytku z samowolnego skrócenia urlopu bezpłatnego, wykorzystywania przez powoda swojej pozycji w strukturach organizacji związkowych w celu pobierania wynagrodzenia od pozwanej w istocie bez świadczenia pracy i bez zamiaru jej świadczenia, braku faktycznej gotowości powoda do świadczenia pracy, jak też na pominięciu rozpoznania podniesionych w apelacji wniosków dowodowych oraz naruszenie art. 385 k.p.c. przez oddalenie apelacji pozwanego, mimo jej zasadności.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – jako skargi kasacyjnej oczywiście uzasadnionej – został oparty na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie skarżącego, przyjmując wzorzec stanu wiedzy i postrzegania „przeciętnego prawnika”, oczywiście błędne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że „pracownik ma prawo do powrotu do pracy z urlopu bezpłatnego”, a zatem zakładającego, że może on jednostronnie określić termin udzielenia tego urlopu wbrew jednoznaczemu i nie budzącemu jakichkolwiek wątpliwości brzmieniu przepisu § 1 ust. 3 rozporządzenia, a także, że mimo jasnego brzmienia przepisu art. 81 § 1 k.p. oraz ugruntowanej w doktrynie i orzecznictwie jego wykładni. Organizacja związkowa występująca do pracodawcy o udzielenie urlopu bezpłatnego wskazuje okres, na jaki ma być on udzielony, natomiast jego zmiana z mocy § 1 ust. 3 rozporządzenia, może nastąpić wyłącznie w drodze porozumienia pracodawcy z organizacją związkową. Skarżący podniósł, że zwrot „udzielenie urlopu bezpłatnego w innym terminie” wskazuje wprost na formę zmiany terminu jego udzielenia, a więc jego rozpoczęcia i zakończenia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 października 2003 r., I PK 559/02, także wskazał, że udzielenie przez pracodawcę urlopu bezpłatnego pracownikowi na jego pisemny wniosek jest w istocie umową, w której pracodawca zobowiązuje się zwolnić pracownika z obowiązku wykonywania pracy przez określony czas, natomiast pracownik rezygnuje z korzystania z prawa wykonywania tej pracy w ustalonym okresie. Ewentualna zmiana okresu i jego trwania powinna być objęta porozumieniem między pracodawcą i organizacją związkową, a nie wyczerpywać się w

jednostronnej i arbitralnej decyzji pracownika o zmianie terminu udzielenia urlopu bezpłatnego. Organizacja związkowa nigdy nie zwróciła się do pozwanego o zawarcie takiego porozumienia, a tym samym pozwany pracodawca nie wyraził zgody na tego rodzaju zmianę terminu udzielenia urlopu bezpłatnego.

W ocenie skarżącego, zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe i nietrafne również w zakresie, w jakim Sąd pierwszej instancji przyjął, że powód pozostawał w gotowości do świadczenia pracy, a Sąd drugiej instancji nie odniósł się do tej kwestii, ignorując wnioski dowodowe wskazujące, że powód wykonywał funkcję związkową w charakterze pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto, ustalając wysokość należnego powodowi wynagrodzenia postojowego, Sąd uwzględnił 20% dodatek stażowy wbrew wykładni art. 81 § 1 k.p. dokonanej w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1986 r., III PZP 42/86 oraz wyrokach z dnia 25 kwietnia 1985 r., I PRN 28/85 i z dnia 16 listopada 2000 r., I PKN 455/00). Zdaniem skarżącego, oczywiste i łatwo stwierdzalne jest również naruszenie przepisów postępowania (art. 378 § 1 oraz art. 382 w związku z art. 328 § 2 i art. 391 § 1 k.p.c.), a w konsekwencji nierozpoznanie istoty sprawy z przyczyn wskazanych w podstawach skargi.

Powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Panuje zgoda co do tego, że za oczywiście uzasadnioną uważa się skargę kasacyjną wywiedzioną od wyroku wydanego z niewątpliwym, rażącym naruszeniem przepisów prawa, widocznym na "pierwszy rzut oka". Cecha oczywistości nie wymaga szczegółowego wywodu opartego na stanowisku doktryny oraz judykatury, a zwłaszcza nie może polegać na powtórzeniu argumentów

podanych na uzasadnienie podstaw wniesienia skargi kasacyjnej nawiązujących do art. 398³ § 1 k.p.c. Argumenty na rzecz oczywistości skargi kasacyjnej nie mogą być formułowane przez wyrażenie radykalnie odmiennej wykładni przepisów ujętych w jej podstawach, jeżeli towarzyszą im takie przesłanki, jak występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.